

CROATIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning)
Mardi 3 mai 2005 (matin)
Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napišite komentar na **jedan** od navedenih tekstova:

1. (a)

Eisenhuth

Dječaka je otac doveo k meni s nepunih šest godina. «Volio bih da ga podučite za guslača», rekao mi je. «Često mi u kuću dođu ugledni prijatelji, glazbenici: pukovnik Gentilli, Milan Krešić, Eduard Šmid, Teodor Zloch, Pretočki i Keller s kojima gudim. Na programu komornoga gudačkog kvarteta najčešće su Haydn i Mozart. Moj sin i kći zaneseno nas slušaju. Franjo
5 ponešto i odgudi. Ana ga prati na glasoviru, sviraju na opće čuđenje nazočnih. Ana uči glasovir u Glazbenom zavodu, a sinu bih omogućio privatnu poduku iz violine. To je duet kojim se već sada ponosim pred prijateljima. Komorni će guslači, vjerujem, uskoro postati salonski slušači... Sina sam podučavao posljednje dvije godine, pa već ponešto zna», rekao je suzdržano.

U kartonskoj kutiji donio mi je diplomatski kolač u obliku violine, dostojan jednog Demmela,
10 dvorskog dobavljača kolača i slastica u carskom Beču.

«Ako vam moj Franjo bude zagorčavao život, evo kolača da ga zasladite», rekao je. «To je dar Slastičarnice Krežma, osobno sam ga izradio.»

Otac

Za glazbenog učitelja odabrao sam svom sinu Đuru Eisenhutha, tridesetogodišnjeg gudača, skladatelja i orguljaša, pedagoga i glazbenog meštra, zborovođu Hrvatskog pjevačkog društva
15 *Kolo*. Znao je voditi trio, kvartet pa i orkestar, znat će i mog Franju. Učitelju sam ga poslao s omalenom violinom koju mi je poklonio moj prijatelj Keller, izvrsni guslač i vlasnik raritetne zbirke violina. Vidjevši kakvu sam mu violinu dao u ruke, Keller mu je poklonio jednu od svojih malih violina, veličine $\frac{3}{4}$, primjerenu djetetu.

Eisenhuth

Maleni gudač koji je glavom jedva dosezao notni stalak donio je sa sobom i svoju malenu
20 violinu.

Zapalio sam lulu promatrajući ispitivački dječaka. Bio je visok za svojih šest godina. Plah.

Podučavao sam mnoge guslače, koji su poslije postali vrsni glazbenici, rado sam se prihvatio i poduke ovog dječaka.

25 «Umiješ li što god odguditi?» upitao sam ga.

«Umijem!» odgovorio je samopouzdan: «Odsvirat ću vam *Scherzo* koji sam sâm skladao tati za rođendan.»

«Ti si ga skladao?»

30 «Da, prije nekoliko dana, *seinem lieben Papa gewidmet*... To je instrumentalna skladba, samo za gusle.»

Odslušao sam *Scherzo*. Nije zvučao kao Brahmsov, ali skladao ga je šestogodišnji dječak.

Napisao sam *Elegiju za violinu i glasovir* i, nerado to priznajem, zametnuo cijeli notni zapis. Bio sam toliko sluden da mi se činilo kako sam *Elegiju* samo zamislio u glavi. A nisam. Vidio
ju je i moj učenik Franc. Sjećam se, razgledavao je partituru s neskrivenim zanimanjem. Mogao
35 je zamijetiti moje neraspoloženje ali bilo me sram priznati dječaku da sam svoju kompoziciju zametnuo ili čak izgubio.

Tada se dogodilo čudo. Franc je uzeo violinu, uspravio se, iskoračio lijevom nogom, naslonio kuštravu glavicu na kućište violine, savio se kao da slijedi nečujni zov instrumenta, i zagudio. Slušao sam ga ne vjerujući svojim ušima: bez greške je odsvirao moju *Elegiju*, osjećajno kao da ju je sam skladao. Mislim da nije iznevjerio nijednu notu.

Uplašio sam se ovog neobičnog djeteta. Je li ga Gospod poslao da me iskušava?

Stjepan Tomaš, *Guslač od marcipana*, 2004

- O čemu je riječ u ulomku?
- Tko govori o mladim danima malog violionista, i zašto?
- Kakva je tehnika pripovijedanja u ulomku?

1. (b)

More

- More mrmlja, more stenje, more urla, more plače;
podiže se, pa se ruši, ko da više talas ne će
ustat da se snova baca; mržnja, očaj njih će dići
da bez kraja bjesne, huče, i da ludo o hrid ginu.
- 5 Što je moru? Sad je bilo tako mirno, bezazleno.
Ne zbog vjetra, već zbog duše svoje tako sad mahnita.
More mračno, iz dubine tvoje raste ova bura,
koja krije strašnu snagu i neznanu još sudbinu.
- More vrije. Propinje se, ali ne će, još ne može
izlit sebe: nemir, buru; a ipak će, svo, polako
10 prijeći žale, il će opet u svoj tamni poći bezdan.
Obala mu smeta, da se svoga tijela oslobodi,
stog je grize, mrvli, kida, kolikogod bila kruta.
Ona čini moru među, makar more slobodno je.
- 15 Nesputano, ludo more, ti si bilo nekad svuda;
nekad davno to je bilo, jednom opet bit će tako.

Zlatko Tomičić, *Vode pod ledinom*, 1955

- Kakva je slika mora u pjesmi?
  - Kakvim je ritmom pjesnik izrazio stalnu gibljivost mora?
  - Što je Vaš osobni stav pobuđen čitanjem pjesme?
-